

בש"פ 5324/17 - נסים בויראת נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 5324/17

כבוד השופט ח' מלצר
נסים בויראת

לפני:
המבקש:

נגד

מדינת ישראל

המשיבה:

בקשת רשות ערר על החלטת בית המשפט המחוזי
בחיפה (כב' השופט א' פורת) מתאריך 26.06.2017 ב-
עמ"ת 45949-06-17

עו"ד פאייז יונס

בשם המבקש:

עו"ד יאיר חמודות

בשם המשיבה:

החלטה

1. בפני בקשת רשות ערר לפי סעיף 53(א1) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) על החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופט א' פורת), ב-עמ"ת 45949-06-17 במסגרתה נדחה עררו של המבקש על החלטת בית משפט השלום בחדרה (כב' השופטת פ' ארגמן) ב-מ"ת 19791-05-17 לעצור אותו עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.

אביא להלן את הנתונים הדרושים להכרעה בבקשה.

רקע

2. בתאריך 10.05.2017 הוגש כנגד המבקש כתב אישום לבית משפט השלום הנכבד. בתמצית, במסגרת כתב האישום נטען כי בתאריך 04.05.2017 נמצא כי המבקש גידל בביתו אשר בערערה, ומחוצה לו, 212 שתילים של סם מסוכן מסוג קנבוס, שהיו בתוך 212 אדניות, במשקל מצטבר של 2,937.13 גרם, וזאת, כך נטען, שלא לצריכה עצמית.

בכתב האישום נטען עוד כי המבקש החזיק בביתו בציוד לצורכי גידול סם, שכלל, בין היתר, שני מאווררים, חומרי דישון, אדניות, שנאי, גוף תאורה ומנורה, גוף השקיה, ומזרקים. לפי הנטען בכתב האישום, מחוץ לביתו של המבקש נמצאו גם שלוש שקיות של סם מסוכן מסוג קנבוס במשקל מצטבר של 410 גרם, שלא לצריכה עצמית.

לפי הנטען בכתב האישום, לאחר ששוטרים הגיעו לביתו של המבקש (להלן: הבית) - הוא השליך מחלון הבית 113 אדניות.

בכתב האישום נטען עוד כי בחזקתו של המבקש נמצאו בתוך ארגז המחובר לעגלה שהיתה בחצר ביתו - חמישה כדורי תחמושת של רובה ציד בתוך קופסה.

3. כתב האישום ייחס למבקש את ביצוען של העבירות הבאות: גידול, ייצור והכנת סמים מסוכנים - עבירה לפי סעיף 6 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן: הפקודה); החזקה, או שימוש בסמים, שלא לצריכה עצמית - עבירה לפי סעיף 7(א)+7(ג) לפקודה, החזקת חצרים לעישון, או הכנת סמים, עבירה לפי 9(א) לפקודה; שיבוש מהלכי משפט - עבירה לפי סעיף 244 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק), ורכישת, או החזקת חלק של נשק, או תחמושת - עבירה לפי סעיף 144(א) לחוק.

4. בד בבד עם הגשת כתב האישום המשיבה הגישה בקשה לעצור את המבקש עד לתום ההליכים המשפטיים המתנהלים נגדו.

5. בתאריך 10.05.2017 בית משפט השלום הנכבד קבע כי אין מחלוקת בין הצדדים על קיומן של ראיות לכאורה, או על קיומה של עילת מעצר. נקבע כי בנסיבות העניין, מלבד קיומה של חזקת מסוכנות סטטוטורית, המעשים המיוחסים למבקש מלמדים גם על מסוכנות קונקרטי, וזאת בשים לב להיקף השתילים, וכמות הסם שנמצאו, לכאורה, בחזקת המבקש, וקיומו הנטען של ציוד, אשר יועד לגידול סם, דבר המעיד כי מהמבקש נשקף סיכון ממשי להמשך ביצוע עבירות סמים. בית משפט השלום הנכבד הוסיף וקבע כי לאחר שהתרשם מהמפקחים המוצעים על ידי המבקש קיים ספק האם החלופה המוצעת על ידו יכולה לאיין את המסוכנות הנשקפת ממנו. בסיכום הדברים, בית משפט השלום הנכבד הורה על הזמנת תסקיר שירות מבחן, ונקבע כי המבקש יישאר במעצר עד החלטה אחרת.

6. בתאריך 01.06.2017, ולאחר קבלת תסקיר מעצר, אשר לא המליץ על שחרורו של המבקש לחלופה, בית משפט השלום הנכבד קבע כי שירות המבחן יבחן האם יש במעצר בפיקוח אלקטרוני כדי לאיין את המסוכנות הנשקפת המבקש. בהמשך, הוגש תסקיר מעצר משלים בעניינו של המבקש, ובו שירות המבחן חזר על המלצתו שלא לשחרר את המבקש.

7. בתאריך 19.06.2017 ולאחר שהונחו בפני בית משפט השלום הנכבד שלושה תסקירי מעצר - בית משפט השלום הנכבד קבע כי לא נמצאו טעמים מיוחדים המצדיקים להורות על מעצרו של המבקש באיזוק אלקטרוני. עוד נקבע כי לפי האמור בתסקירי שירות המבחן, המפקחים המוצעים אינם מתאימים למטלת פיקוח, בין היתר, מאחר שהם אינם מודעים, או מתעלמים מעברו הפלילי של המבקש, ומהתנהלותו הבעייתית. בסיכום הדברים בית משפט השלום הנכבד הורה על מעצרו של המבקש עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

8. המבקש הגיש ערר על החלטת בית משפט השלום הנכבד.

בתאריך 26.06.2017 בית המשפט המחוזי הנכבד דחה את הערר בקובעו, בין היתר, כי שירות המבחן העריך כי נסיבות המקרה אינן מצדיקות לשחררו לחלופת מעצר בשים לב לאופיו והתנהלותו העבריינית של המבקש, אשר לא ניתן ליתן בו אמון, והוא איננו נרתע מפני רשויות החוק, בציינו, בין היתר, כדלקמן:

"העורר [המבקש - ח"מ] שוחרר מכלאו ביוני 2015, מאז הסתבך בעבירה של נהיגה בזמן פסילה וכן בעבירה הנוכחית כשהוא אינו חושש לשוב ולצרוך סמים באופן קבוע. התרשמות שירות המבחן בעניינו בתסקיר הראשון היתה חד משמעית וצוין כי לא ניתן לשים לעורר [המבקש - ח"מ] גבולות והוא אינו מורתע מרשויות החוק. בשים לב לכך, אני סבור כי לא ניתן לשלב את העורר [המבקש - ח"מ] בשום חלופת מעצר, שלא יהא בה כדי לאיין את המסוכנות ולהציב לו גבולות ראויים. כידוע, בהעדר אמון בעורר [המבקש - ח"מ], אין ניתן לשקול חלופה, בוודאי שעה שעסקינן במי ששב ומסתבך בעבירות שוב ושוב ורואה בעבריינות כחלק ממכלול חייו" (ראו: עמ' 4 להחלטה).

נוכח האמור לעיל - בית המשפט המחוזי הנכבד קבע כי אין מקום להתערב בהחלטת בית משפט השלום הנכבד, ועל כן דחה את הערר.

מכאן הבקשה למתן רשות ערר שלפני.

טענות הצדדים

9. לטענת בא-כוח המבקש עניינו מהווה מקרה חריג, בגדרו הערכאות הנכבדות דלמטה סטו מההלכה הפסוקה, כאשר, לשיטתו, במקרים דומים - נאשמים שוחררו לחלופת מעצר. בא-כוח המבקש מוסיף וטוען כי המפקחים השונים שנבחנו בידי שירות המבחן - הינם ראויים, וכי הם נפסלו ללא סיבה ראויה. בא-כוח המבקש טוען עוד כי בעריכת התסקירים נפלו פגמים שונים, וביניהם, לדבריו, כי קצינת מבחן החתומה על התסקירים איננה מי שראינה את המבקש במשרדי שירות המבחן.

10. בא-כוח המשיבה טוען, מנגד, כי דין הבקשה להידחות באשר עניינו של המבקש איננו מצדיק דיון בו ב"גלגול שלישי". לטענת בא-כוח המשיבה אף לגופם של דברים לא נמצא פגם בהחלטה לעצור את המבקש עד לתום ההליכים, וזאת, כך נטען, נוכח עברו הפלילי של המבקש, המסוכנות הנשקפת ממנו, נושא העבירות המיוחסות לו בכתב האישום,

והאמור בתסקירי שירות המבחן שניתנו בעניינו. לשיטת בא-כוח המשיב, לא ניתן ליתן במבקש אמון לצורך שחרור לחלופת מעצר, ואף לא לשם מעצר באיזוק אלקטרוני.

דיון והכרעה

11. לאחר שעיינתי בבקשה ובחומר שצורף לה, ובתגובת המשיבה - הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות. להלן יובאו בקצרה הנימוקים להחלטתי זו.

12. בפסיקתנו נקבע כי רשות ערר לפי סעיף 53(א1) לחוק המעצרים תינתן, ככלל, במקרים בהם מתעוררת שאלה משפטית בעלת חשיבות עקרונית, החורגת מעניינם של הצדדים להליך. במקרים מיוחדים תוכל להינתן רשות לערור גם כאשר מתקיימות נסיבות פרטניות חריגות ומיוחדות המצדיקות זאת, כדוגמת מקום בו זכויות הנאשם נפגעו מעל למידה הדרושה, ומנגד, במקרים שבהם סבור בית משפט זה כי ההחלטה, נושא הבקשה, לא יחסה את המשקל הראוי לביטחון הציבור (ראו: בש"פ 4794/12 מדינת ישראל נ' פלוני (25.06.2012); בש"פ 6613/16 ברלנד נ' מדינת ישראל (15.09.2016) (להלן: עניין ברלנד)).

13. הבקשה שלפני איננה מעוררת סוגיה משפטית רחבה, החורגת מעניינם של הצדדים לה, ואף איננה מצביעה על נסיבות חריגות ומיוחדות, שבהן ראוי להעניק רשות לערור. די בכך כדי לדחות את הבקשה.

14. מעבר לדרוש - סבורני אף לגופם של דברים דין הבקשה להידחות מאחר שלא מצאתי פגם בהחלטת בית המשפט המחוזי הנכבד. בענייננו אין חולק כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת המיוחס למבקש בכתב האישום, וכן כי קיימת עילת מעצר. בפסיקתנו נקבע כי שחרור לחלופת מעצר תלוי, בין היתר, בשאלה האם ניתן לתת אמון בנאשם. שאלה זו נבחנת, בין השאר, באמצעות בחינת: עברו של הנאשם; התנהגותו במהלך האירועים, נושאי כתב האישום; ונסיבותיו הפרטניות של הנאשם. עוד נבחנת השאלה האם חלופת המעצר המוצעת תהווה מענה הולם לתכלית המעצר (ראו: בש"פ 4658/15 פישר נ' מדינת ישראל (09.07.2015); עניין ברלנד; בש"פ 1468/17 ואזנה נ' מדינת ישראל (30.03.2017)).

15. עבירות סמים, מהסוג המיוחס למבקש, מקימות חזקת מסוכנות סטטוטורית (ראו: סעיף 21(א)(1)(ג)(3) לחוק המעצרים). בפסיקה נקבע כי רק במקרים חריגים ויוצאי דופן ניתן יהא לאיין את מסוכנותו של נאשם בעבירות סמים כאלו באמצעות חלופת מעצר (ראו: בש"פ 4305/09 חרבאוי נ' מדינת ישראל (25.05.2009); בש"פ 3660/10 מדינת ישראל נ' אלעמרני (17.05.2010); בש"פ 6312/16 עומסי נ' מדינת ישראל (10.10.2016)). זאת ועוד, כבר נפסק כי: "חלופה של מעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני שוללת בעיקרון את החלטה על עבירות סמים" (ראו: בש"פ 1495/17 מדינת ישראל נ' זאודי, פסקה 20 (21.02.2017)). לא מצאתי כי עניינו של המבקש מצדיק סטייה מכללים בסיסיים אלו, וזאת מהטעמים הבאים:

(א) המבקש מואשם בביצוע עבירות סמים, בהיקף לא מבוטל, הכולל, בין היתר, החזקה של סם מסוג קנבוס בהיקפים נכבדים שלא לצריכה עצמית (410 גרם של סם מסוג קנבוס, ו-212 שתילי קנבוס). העבירות המיוחסות לו, בנסיבות ביצוען, מעידות על מסוכנות ממשית הנשקפת מהמשיב בתחום הסמים. לא מיותר לציין גם כי למבקש מיוחסת החזקת 5

כדורי תחמושת של רובי ציד.

(ב) המבקש הוא בעל עבר פלילי מכביד, הכולל, בין היתר, עבירות רכוש, תקיפת שוטר, הפרת הוראה חוקית, תקיפה הגורמת חבלה של ממש, החזקת סמים לצריכה עצמית, נהיגה בזמן פסילה וסיכון חיי אדם בנתיב תחבורה. המבקש אף ריצה עונשי מאסר, ושחרר ממאסרו האחרון בתאריך 01.06.2015.

(ג) שירות המבחן העריך כי רמת הסיכון הנשקפת מהמבקש להישנות מעשים דומים לאלו המיוחסים לו בכתב האישום, הינה - גבוהה (ראו: תסקיר מתאריך 29.05.2017). בתסקיר נאמר, בין היתר, כי המבקש הינה בעל קווי אישיות אימפולסיביים, מאופיין במעורבות אינטנסיבית בתת-תרבות עבריינית, וקיים אצלו קושי ליתן אמון בגורמי טיפול. בפסיקתנו נקבע כי:

"הגם שבית המשפט איננו מחויב באימוץ המלצותיו של שירות המבחן, הרי שסטייה מהמלצה שלילית של שירות המבחן תיעשה באופן חריג, ומקום בו קיימים לכך טעמים כבדי משקל" (ראו: בש"פ 4794/12 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 18 (25.06.2016)).

הדברים מודגשים בענייננו בו שירות מבחן העריך במסגרת שלושה תסקירים שונים כי אין ביכולת של המפקחים שהוצעו בידי המבקש כדי להציב לו גבולות.

(ד) כדי להכריע האם ישנה אפשרות להפחתת מסוכנותו של העורר בדרך שאיננה מעצר מאחורי סורג ובריה - על בית המשפט לתת את הדעת על הסיכוי שהתנאים המגבילים שיוטלו עליו, במטרה להפחית את מסוכנותו, יישמרו ויקוימו. ההכרעה בשאלה זו תלויה, בין היתר, ביכולת של בית המשפט לתת אמון בנאשם, כי יעמוד בתנאים שנקבעו לו (ראו: בש"פ 4101/16 טאהא נ' מדינת ישראל (16.06.2016)). בנסיבות שתוארו, ובצד יתר השיקולים, דומה שקשה ליתן אמון במבקש.

16. נוכח כל האמור לעיל - הבקשה נדחית.

ניתנה היום, כ"ב בתמוז התשע"ז (16.7.2017).

ש ו פ ט